

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อการลงทุนในสถาบันการเงินซึ่งจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยได้กำหนดรายการที่เป็นตัวแทนของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ได้แก่ สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี พร้อมทั้งกำหนดตัวแปรควบคุมเพื่อควบคุมขอบเขตของการทดสอบตัวแบบตามงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีตของต่างประเทศ อันประกอบด้วย ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ ราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ กำไรจากการดำเนินงานประจำปี และเพิ่มเติมด้วย ประเภทของสถาบันการเงิน และปีที่คำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยตัวแปรทั้งหมดที่ตั้งไว้มี วัตถุประสงค์เพื่อการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ โดยกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยคือ กลุ่มสถาบันการเงินซึ่งจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สาเหตุที่เลือกตัวอย่างในการวิจัยจากกลุ่มดังกล่าวนี้ สืบเนื่องมาจากกลุ่มสถาบันการเงินมีงบการเงินที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มและงบการเงินมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด ข้อบังคับและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย บางบทสามารถใช้เป็นข้อบังคับตามประมวลกฎหมายรัชฎากรได้ ดังนั้นเมื่อมีการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี จึงมีความสอดคล้องกันทั้งในการปฏิบัติและนำเสนอรายการ อีกทั้งยังสะดวกต่อการเปรียบเทียบกันได้อีกด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีทางสถิติในการประมวลผล โดยประกอบไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนาประกอบไปด้วย (1) การวัดความถี่และร้อยละ (2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ (3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยค่าสถิติพื้นฐานที่ได้คำนวณตามวิธีสถิติเชิงพรรณนານี้ ช่วยทำให้มองเห็นถึงลักษณะและความแตกต่างของปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น ของสถาบันการเงินแต่ละประเภท สำหรับวิธีสถิติเชิงอนุมานนั้น ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุด้วยวิธี Stepwise ซึ่งการวิเคราะห์ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ จะช่วยทดสอบและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่เหมาะสมที่สุดเพียงครั้งเดียว ทั้งยังสามารถกำจัดข้อจำกัดของการวิเคราะห์ความถดถอยได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวนี้คือ ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง (Multicollinearity) นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ด้วยวิธี Partial Correlation ประกอบการวิเคราะห์ความ

ถดถอยเชิงพหุ เพื่อให้ในวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วนของตัวแบบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ อันจะช่วยชี้ให้เห็นถึงสาเหตุของการลดรูปของตัวแปรอิสระที่อยู่ในตัวแบบงานวิจัยได้อย่างเหมาะสมที่สุดด้วย

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลลัพธ์ของงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แบ่งการนำเสนอของงานวิจัยออกเป็นออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ (2) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน บทสรุปและอภิปรายงานวิจัยครั้งนี้ เป็นดังนี้

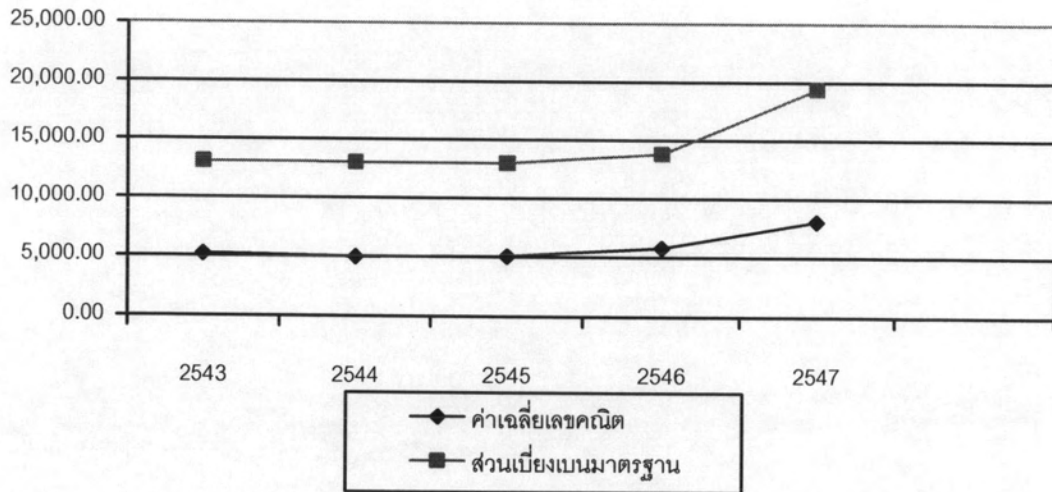
5.1.1 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลจากการวิจัยซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ (1) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และ (2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งค่าสถิติทั้ง 2 นี้จะช่วยทำให้สามารถมองเห็นภาพลักษณะต่างๆ ของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุในงานวิจัยครั้งนี้ โดยได้แยกตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ตามการจำแนกประเภทของตัวแปรอิสระที่ใช้ในตัวแบบการวัดมูลค่า ของ Feltham และ Ohlson (1995) ดังนี้

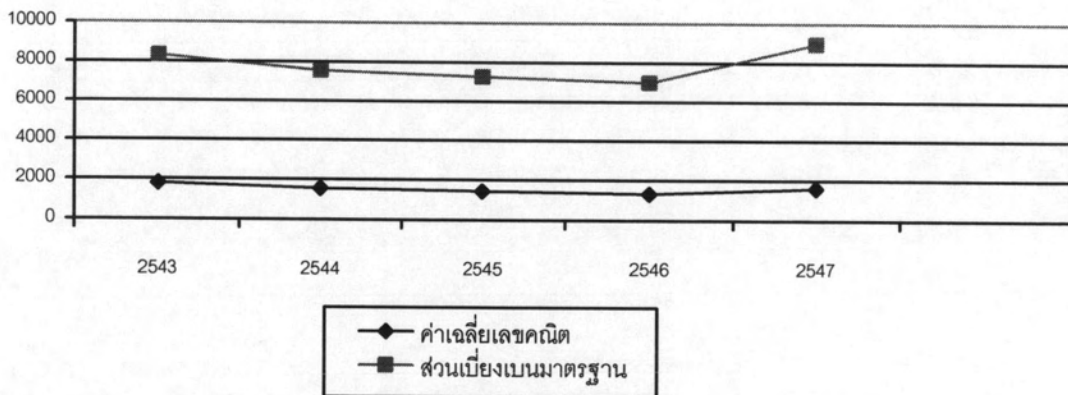
5.1.1.1 ตัวแปรที่สนใจศึกษา

(1) **สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี** เป็นตัวแปรที่สนใจศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนของรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชี โดยมียอดดุลด้านเดบิต เกิดจาก ผลต่างของฐานภาษีที่มีมูลค่าสูงกว่า ราคาตามบัญชี นำผลต่างที่คำนวณได้คูณกับอัตราภาษีเงินได้ โดยในงานวิจัยครั้งนี้ มูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีมักเกิดจาก องค์ประกอบของงบการเงินประเภทสินทรัพย์ซึ่งมีการปรับมูลค่าให้ลดลงตามมูลค่ายุติธรรม และมูลค่าที่ถูกปรับลงนั้นทำให้ราคาตามบัญชีต่ำกว่าราคาทุนของสินทรัพย์ ซึ่งใช้เป็นฐานภาษี รวมไปถึงผลขาดทุนสะสมทางภาษีของกิจการ โดยมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีของสถาบันการเงินเป็นดังนี้

รูปภาพที่ 5.1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเลขคณิต กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชี ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : ล้านบาท)

รูปภาพที่ 5.2 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเลขคณิต กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชี ของกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : ล้านบาท)

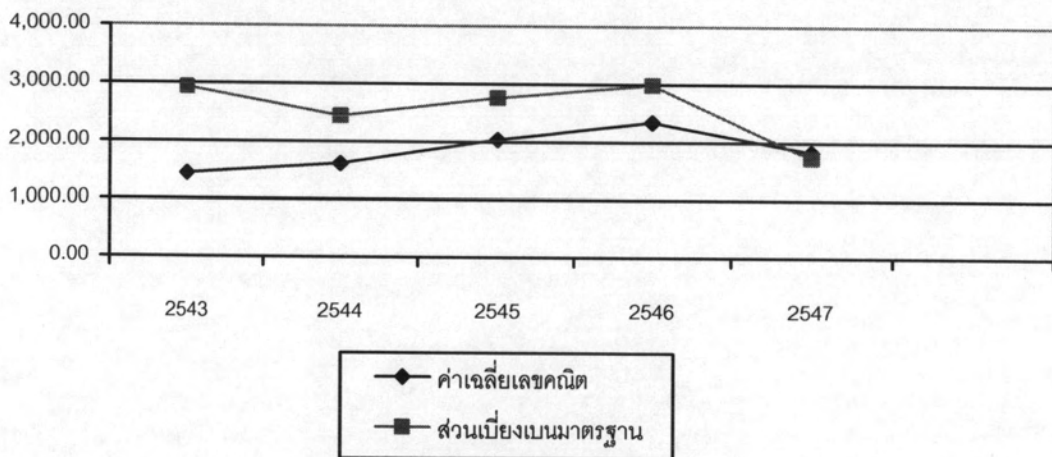

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชีของสถาบันการเงิน ทำให้ทราบว่ามีมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชีของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์มีมูลค่าแตกต่างกันมาก เนื่องจากมูลค่าของกิจการและขนาดของกิจการนั้นแตกต่างกันอย่างเห็นเป็นสาระสำคัญ และแนวโน้มของมูลค่าสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชีที่เกิดขึ้นของทั้งกลุ่มสถาบันการเงินนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชีนั้นมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก จากผลของกำไรสุทธิทางภาษีและผลขาดทุนสะสมทางภาษีที่ยังใช้ไม่หมดสำหรับงวด 5 รอบบัญชีต่อเนื่องนั้น โดยมูลค่า

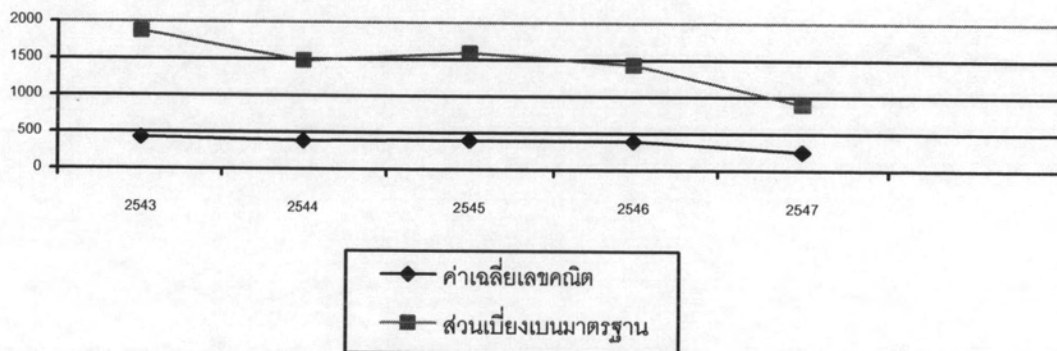
ดังกล่าวแต่ละกิจการ มุ่งเน้นให้เกิดความแตกต่าง เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันกันระหว่างอุตสาหกรรม(กลุ่มสถาบันการเงิน)

(2) **หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี** เป็นตัวแปรที่สนใจศึกษา และเป็นตัวแทนของรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีอีกรายการหนึ่ง มียอดดุลด้าน เครดิต เกิดจากผลต่างของฐานภาษีที่มีมูลค่า ต่ำกว่า ราคาตามบัญชี นำผลต่างที่คำนวณได้คูณกับอัตราภาษีเงินได้ โดยในงานวิจัยครั้งนี้ มูลค่าของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี เกิดจากสินทรัพย์ที่มีการปรับปรุงมูลค่าให้สูงกว่าราคาทุน โดยมูลค่าของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีของสถาบันการเงินเป็นดังนี้

รูปภาพที่ 5.3 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเลขคณิต กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : ล้านบาท)

รูปภาพที่ 5.4 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเลขคณิต กับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี กลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (หน่วย : ล้านบาท)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้นี้พบว่า หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีของสถาบันการเงิน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และลดต่ำลง โดยทั้งกลุ่มสถาบันการเงินนั้นมีแนวโน้มที่จะปรับมูลค่าของหนี้สิน ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ทั้งกลุ่มธนาคารพาณิชย์และ กลุ่มที่ไม่ใช่ ธนาคารพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ดี ความแตกต่างของมูลค่าหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในช่วงที่เริ่ม คำนวณ นั้นยังมีปริมาณสูงมาก

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี จะพบว่า มูลค่าของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีมีมูลค่าต่ำกว่าสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี แสดงว่า โอกาสในการเกิดขึ้นของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีของสถาบันการเงิน มีน้อยกว่า โอกาสของการเกิดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของกิจการซึ่ง ประสพกับผลการดำเนินงานขาดทุน ซึ่งแต่ละกิจการในกลุ่มสถาบันการเงินนั้นมุ่งหวังที่จะใช้ ประโยชน์อันเกิดจากผลขาดทุนสะสมนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการทั้งสิ้น เมื่อพิจารณา จากมูลเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดขึ้นของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ แต่ต้องยอมรับในเรื่องของกำไรสุทธิทางภาษีของกลุ่มสถาบันการเงินนั้นมีมูลค่าสูงมาก จึงเป็นเหตุ ให้การรับรู้มูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีนั้นมีสูงตาม

การคำนวณรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่เกิดขึ้นของงานวิจัยนี้ มูลค่าสินทรัพย์ภาษีเงิน ได้รอดตัดบัญชี และ หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีเกิดขึ้นจากรายการของสินทรัพย์ในงบดุลทั้งหมด รวมไปถึงผลขาดทุนสะสมที่เกิดขึ้นในช่วง ปี พ.ศ. 2540 ตลอดมา ซึ่งผลขาดทุนสะสมยังไม่หมด ประโยชน์ไป และการวิจัยครั้งนี้ไม่พบผลต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นทางด้านรายการของหนี้สิน เนื่องจาก รายการทางด้านหนี้สินทั้งหมดพบว่ามีฐานภาษีเท่ากับราคาตามบัญชี

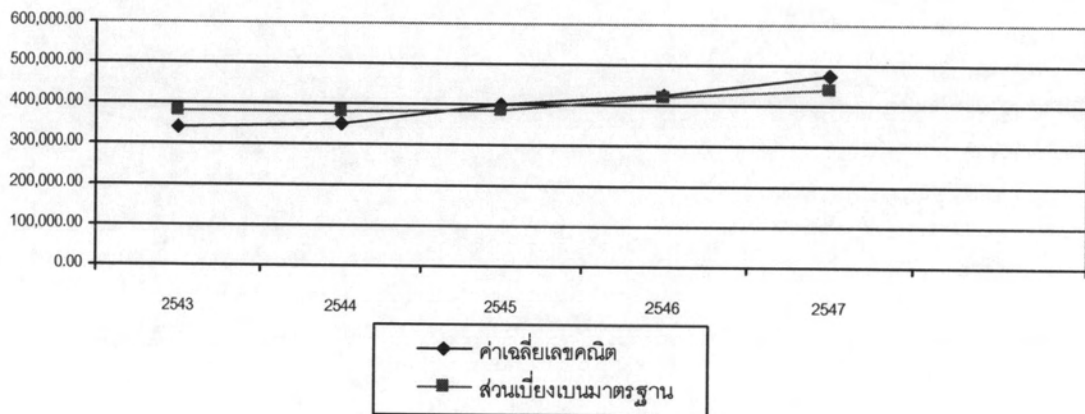
5.1.1.2 ตัวแปรควบคุม

ตัวแปรควบคุมประกอบไปด้วย (1) ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ (2)ราคาตามบัญชี ของหนี้สินสุทธิ และ (3) กำไรจากการดำเนินงานประจำปี โดยตัวแปรควบคุมที่ได้นี้มาจากการใช้ ตัวแปรควบคุมชนิดเดียวกับตัวแบบของงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีต ของ Feltham และ Ohlson (1995) Amir, et. al (1997) และ Ayers (1998) โดยมูลค่าของรายการทั้ง 3 ในตัวแบบงานวิจัย ครั้งนี้ นำมาจากงบการเงินของกิจการโดยไม่ได้ผ่านการปรับปรุงรายการแต่อย่างใด โดยภาพรวม และลักษณะทั่วไปของตัวแปรควบคุมของตัวแบบการวิจัยเป็นดังนี้

(1) ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ เป็นรายการที่เกิดขึ้นจากการนำมูลค่าของสินทรัพย์ในงบการเงิน มาสุทธิกับมูลค่าของการปรับปรุงงบการเงิน ที่ทำให้เกิดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินเปลี่ยนแปลงไป โดยรายละเอียดของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิเป็นดังนี้

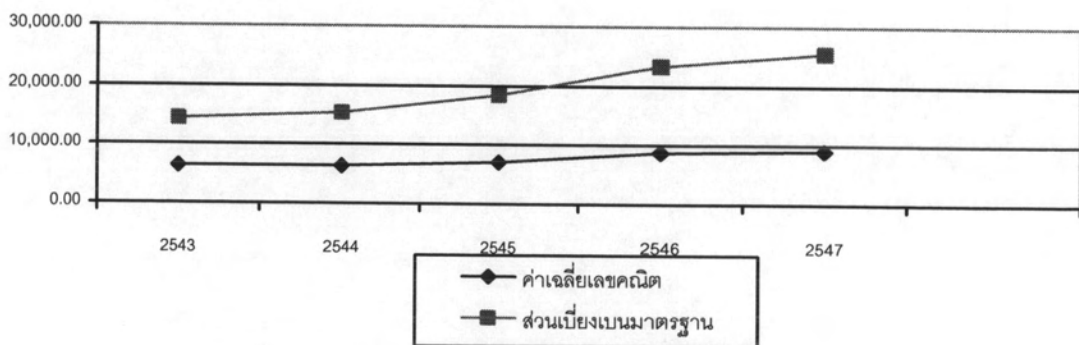
รูปภาพที่ 5.5 แผนภูมิแสดง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

รูปภาพที่ 5.6 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

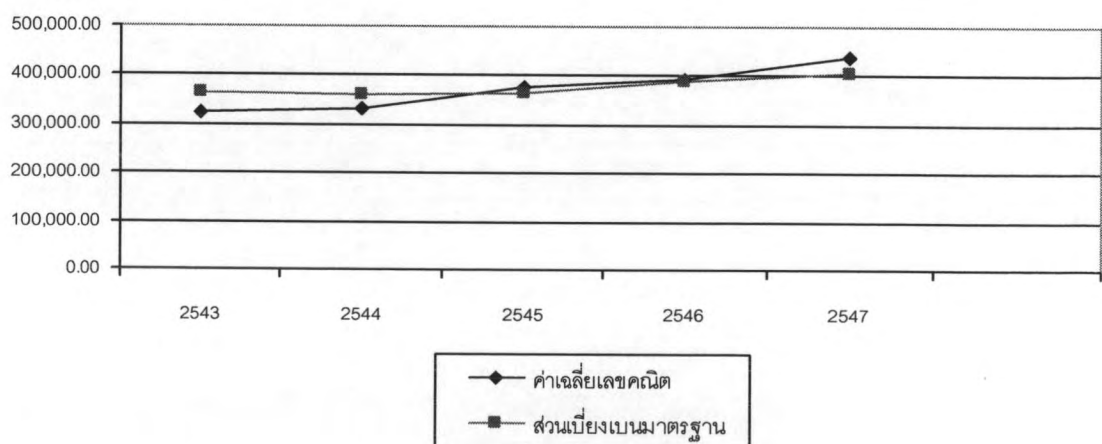

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิของสถาบันการเงินมีทิศทางเพิ่มขึ้น จึงเป็นเหตุเป็นผลกับการเพิ่มขึ้นของรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชี เพราะเมื่อมูลค่าของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ทำให้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์นั้นสูงกว่าราคาทุนของสินทรัพย์มากตามไปด้วยจนก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี กลุ่มธนาคารพาณิชย์เป็นกลุ่มของสถาบันการเงินที่มีการปรับระดับมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินให้เข้าใกล้ หรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ ในทางตรงกันข้ามกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ไม่สนใจเรื่องของการปรับระดับมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินให้เท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ากลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ต้องการความแตกต่างเพื่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงธุรกิจ

(2) ราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ เป็นรายการที่เกิดขึ้นจากการนำมูลค่าของหนี้สินในงบการเงิน มาสุทธิกับมูลค่าของการปรับปรุงงบการเงิน ที่ทำให้เกิดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในงบการเงินของตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ ไม่พบการเปลี่ยนแปลงมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินด้านหนี้สินเลย จึงเป็นเหตุให้ราคาตามบัญชีและฐานภาษีของรายการนั้นเท่ากัน ผลต่างชั่วคราวเพื่อคำนวณภาษีเงินได้รอดัดบัญชีจึงไม่เกิดขึ้นจากหนี้สินของกิจการ โดยรายละเอียดของราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิเป็นดังนี้

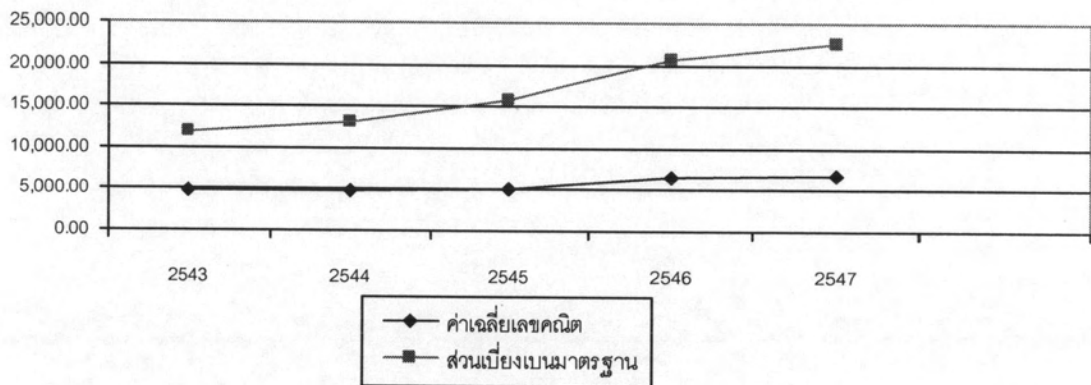
รูปภาพที่ 5.7 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ กลุ่มธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

รูปภาพที่ 5.8 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ กลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

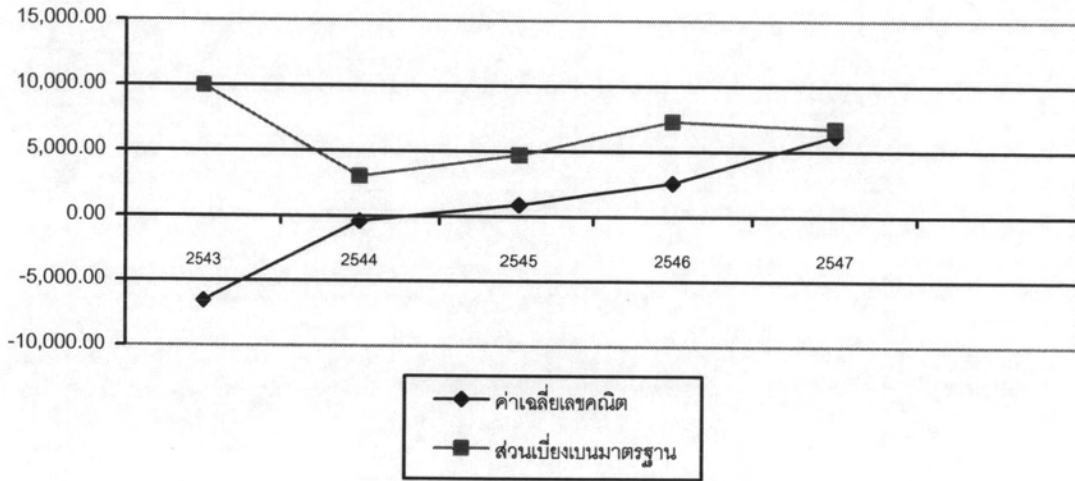
จากการรวบรวมข้อมูลพบว่า ราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ ของสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกันกับราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ ซึ่งมูลค่าของราคาตามบัญชีของหนี้สินนี้ไม่ก่อให้เกิดผลต่างชั่วคราวเพื่อนำมาคำนวณภาษีเงินได้รอดัดบัญชี แต่ราคาตามบัญชีของหนี้สินสุทธิ เป็นรายการที่สนับสนุนนโยบายการจัดการของสถาบันการเงินได้ดี โดยกลุ่มธนาคารพาณิชย์นั้นมีนโยบายในการปรับระดับมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินให้เข้าใกล้ หรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มจริง และกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์นั้นมุ่งสร้างความแตกต่างระหว่างมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน เพื่อให้เกิดความได้เปรียบเชิงธุรกิจ

(3) กำไรจากการดำเนินงาน เป็นที่เกิดขึ้นจากการประกอบการในรอบปีบัญชี หรือประจำงวดของสถาบันการเงิน โดยกำไรจากการดำเนินงานนี้จะเป็นฐานในการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุนของกิจการ ซึ่งจะก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุนกับค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระภาษีที่แท้จริงของกิจการ ซึ่งกำไรหลังหักภาษี หรือกำไรสุทธินั้นจะเป็นมูลค่าสำคัญในการกำหนดมูลค่าของการรับรู้รายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีตามร่างมาตรฐานการบัญชีของไทย เรื่อง "การบัญชีที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้" โดยมูลค่าของกำไรสุทธิจะเป็นมูลค่าที่มีไว้เพื่อเป็นเกณฑ์ในการรับรู้การโอนกลับของรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชี โดยรายละเอียดของกำไรจากการดำเนินงานเป็นดังนี้

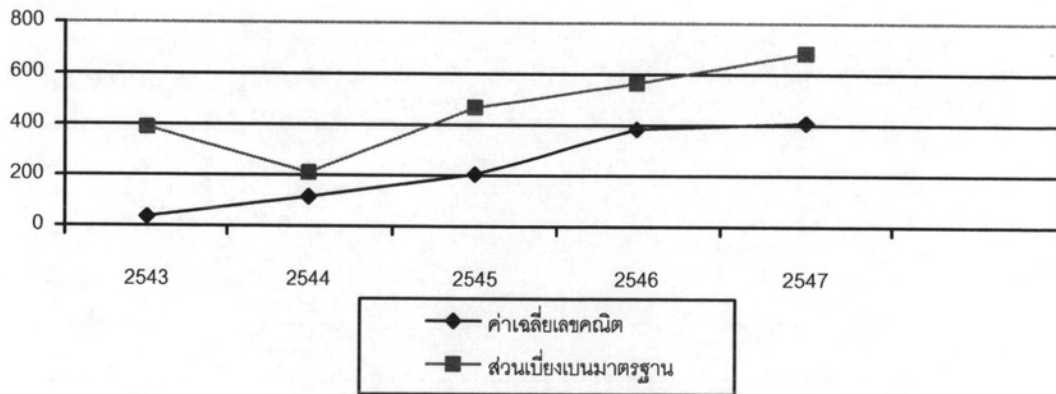
รูปภาพที่ 5.9 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรจากการดำเนินงาน ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

รูปภาพที่ 5.10 แผนภูมิแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ กำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

(หน่วย : ล้านบาท)

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่ากำไรจากการดำเนินงานของสถาบันการเงินเพิ่มขึ้น แต่การเพิ่มขึ้นของกำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์และกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์นั้นแตกต่างกัน โดยการเพิ่มขึ้นของกำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว แต่กำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์นั้นเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอและ

ชี้กว่าอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นของกำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ โดยนโยบายที่
สำคัญของการจัดการของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ยังคงมีอิทธิพลเหนือการเพิ่มขึ้นของกำไรจากการ
ดำเนินงาน คือ กำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มธนาคารพาณิชย์มีการปรับตัวให้เข้าใกล้ หรือ
เท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่มในท้ายที่สุด ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ โดยความแตกต่าง
ที่เกิดขึ้นระหว่างกำไรจากการดำเนินงานของแต่ละกิจการยังคงมีอยู่อย่างเป็นสาระสำคัญ

5.1.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน

5.1.2.1 ผลการทดสอบของแต่ละประเภทสถาบันการเงิน

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่ารายการที่เป็นตัวแทนของภาษีเงินได้รอดัด
บัญชีคือ หนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี และมีความสัมพันธ์กับมูลค่าราคาตลาดของส่วนของ
เจ้าของจริง นั้นแสดงว่า รายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการ
ลงทุนของกลุ่มธนาคารพาณิชย์จริง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้
สามารถอธิบายได้ด้วย หนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สุทธิ และกำไร
จากการดำเนินงานประจำปี แต่อย่างไรก็ดีสำหรับกลุ่มธนาคารพาณิชย์เป็นกลุ่มสถาบันการเงินที่มี
การหาตัวแปรเพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของได้ไม่ยาก เนื่องจาก
มีโอกาสที่ความเปลี่ยนแปลงของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของนั้นเกิดจากปัจจัยภายนอก
อื่นๆ เพียงเล็กน้อย โดยการอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวให้มีความแม่นยำมากขึ้นอาจ
หมายถึงการเพิ่มปัจจัย หรือการเปลี่ยนตัวแปรเป็นตัวแปรอื่นๆ เพื่อการอธิบายการเปลี่ยนแปลง
ราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของได้อย่างแม่นยำและน่าเชื่อถือมากขึ้น

แต่สำหรับกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์นั้น พบว่ารายการภาษีเงินได้นั้นมีส่วนสำคัญซึ่ง
สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของได้พอสมควร และยังพบอีกว่า
ความสัมพันธ์ของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีมีความสัมพันธ์ ในเชิงตามกันกับราคาตลาดของ
ส่วนของผู้เจ้าของค่อนข้างน้อยมาก อนึ่งรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม
ธนาคารพาณิชย์และกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์พบว่า มีความสามารถในการอธิบายการ
เปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของได้ไม่เท่ากัน โดยรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชี
ของกลุ่มธนาคารพาณิชย์มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของผู้เจ้าของ
มากกว่ารายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีของกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงผลลัพธ์ของตัวแบบงานวิจัยของสถาบันการเงิน โดยแยกตามประเภทของสถาบันการเงิน

ประเภทสถาบันการเงิน	ตัวแบบที่เหมาะสม
1. ธนาคารพาณิชย์	$MVE = 0.005DTL + 2.392 BVA + 0.001AE$
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.853
	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (Adjusted R ²) = 0.714
2. ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์	$MVE = 0.019 DTL + 0.002 BVA - 0.002 BVL$
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.342
	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (Adjusted R ²) = 0.091

5.1.2.2 ผลการทดสอบสำหรับกลุ่มสถาบันการเงิน

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่า ตัวแบบที่ตั้งขึ้นเพื่องานวิจัยในครั้งนี้ มีความเหมาะสมกับการทดสอบตามสภาพแวดล้อมของประเทศไทยมาก โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของตัวแบบที่ใช้ในการวิจัย นอกจากนี้ ตัวแปรต่างๆ ที่กำหนดขึ้นตามตัวแบบการวัดมูลค่า ยังช่วยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของเจ้าของได้เป็นอย่างดี

สำหรับรายการที่เป็นตัวแทนของภาษีเงินได้รอดัดบัญชีที่คงอยู่ในตัวแบบงานวิจัยนี้ ได้แก่ สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี ซึ่งจากสัมประสิทธิ์ของตัวแปร (β) พบว่ารายการทั้ง 2 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดของส่วนของเจ้าของจริง และมีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของเจ้าของอยู่มาก

นอกจากนี้การทดสอบตัวแบบที่ตั้งขึ้นเพื่องานวิจัยในครั้งนี้ ยังให้ผลที่สอดคล้องและสนับสนุนงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีต ในหลายๆ แง่มุม อาทิเช่น ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับราคาตลาดของส่วนของเจ้าของ กับรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชี และพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวนั้นมีอยู่จริง หรือเรื่องของสัมประสิทธิ์ของตัวแปร (β) ระหว่างสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี นั้นไม่เท่ากันกับ หนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี จากการวิจัยครั้งนี้สัมประสิทธิ์ของตัวแปร (β) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความถดถอยก็ไม่เท่ากัน หรือเรื่องของการเลือกตัวแปรควบคุมที่ใช้เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของเจ้าของ เป็นตัวเดียวกัน และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทาง

เดียวกันกับงานวิจัยในอดีต เป็นต้น โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของการวิเคราะห์ตัวแบบของงานวิจัย เป็นดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 ตารางแสดงผลลัพธ์ของตัวแบบงานวิจัยของสถาบันการเงิน

ตัวแบบงานวิจัย	
$MVE_t = -27.384 + 0.009 DTL + 0.001AE + 29.301 Type$	
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	= 0.375
สัมประสิทธิ์การตัดสินใจปรับค่า (Adjusted R ²)	= 0.133

5.1.3 สรุปผลงานวิจัยโดยรวม

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่ามูลค่าของภาษีเงินได้รูดตัดบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนจริงและอยู่ในเกณฑ์ดี โดยรายการภาษีเงินได้รูดตัดบัญชีซึ่งเป็นตัวแทนของรายการมี 1 ชนิด ได้แก่ หนี้สินภาษีเงินได้รูดตัดบัญชี ซึ่งสามารถอธิบายผลการเปลี่ยนแปลงของราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และน่าเชื่อถือ เมื่อผู้ใช้งบการเงินต้องการเครื่องมือเพื่อช่วยในการตัดสินใจ ผู้ใช้งบการเงินสามารถวิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นจากรายการภาษีเงินได้รูดตัดบัญชีได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะกับผู้ลงทุนในกิจการกลุ่มสถาบันการเงิน สามารถเชื่อมั่นได้ว่า เมื่อภาษีเงินได้รูดตัดบัญชีเพิ่มขึ้นจะต้องมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นพอสมควร ในทางตรงกันข้ามหากพบว่าภาษีเงินได้รูดตัดบัญชีมีมูลค่าลดลงย่อมส่งผลกระทบต่อมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นให้ลดต่ำลงในทิศทางเดียวกัน จากการทบทวนวรรณกรรม ทำให้ได้นำเอางานวิจัยในอดีตมาเป็นจุดเริ่มต้นและแกนของงานวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงแนวทางการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในประเทศไทยได้อย่างลงตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ในงานวิจัยของ Ayers (1998) ได้ใช้รายการบัญชีอื่นๆ อันได้แก่ Pension และ OPEB ซึ่งเป็นตัวอธิบายกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานในตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) จากรายการดังกล่าวของ Ayers (1998) ในประเทศไทยยังไม่มีกำหนดใช้มาตรฐานทางการบัญชีรายการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการใช้ตัวแปรบางชนิดของตัวแบบของ Ayers (1998) ด้วยการสืบค้นเทียบเคียงรายการซึ่งให้ผลลัพธ์ไปในทิศทางเดียวกันและให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน ทำให้การ

ปรับเปลี่ยนตัวแบบดังกล่าวนั้นมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางการบัญชีในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น สำหรับงานวิจัยในอดีตนั้นได้บ่งบอกถึงผลลัพธ์อันน่าจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้มีการกำหนดตัวแบบและทดสอบตัวแบบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยทุกๆ ตัวแบบแม้กระทั่งตัวแบบของงานวิจัยในครั้งนี้ ได้ยอมรับถึงการมีอยู่จริงและความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนจากมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตบัญชีจริง

อนึ่งผลการวิจัยที่ได้ครั้งนี้ยังไม่สามารถอ้างอิงได้ถึงรายการภาษีเงินได้รอดัตบัญชีของกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ เนื่องจากข้อจำกัดในการปรับปรุงงบการเงิน และข้อจำกัดทางกฎหมายซึ่งนิยามให้ปรับใช้ฐานภาษีแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม นอกจากนี้ ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ คือการเข้าถึงข้อมูลอันเป็นรายละเอียดที่แท้จริงขององค์ประกอบของงบการเงินของแต่ละกิจการ ซึ่งในหลายๆ องค์ประกอบของงบการเงิน เพื่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับฐานภาษีของรายการนั้นๆ จึงจำเป็นต้องต้องมีการประเมินมูลค่าด้วยหลักการทางบัญชีเทียบเคียงกับมาตรฐานทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับรายการที่ประเมินนั้นๆ ด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์

แต่อย่างไรก็ดี จากการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตบัญชีครั้งนี้สามารถยืนยันได้ถึงการมีอยู่จริงของรายการภาษีเงินได้รอดัตบัญชีของกลุ่มสถาบันการเงิน โดยการคำนวณมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตบัญชีตามผลลัพธ์ของการวิจัยได้สนับสนุนให้ใช้วิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอดัตบัญชีตามวิธี งบดุล ซึ่งได้รับการยืนยันมาแล้วจากการวิจัยของ Ayers (1998) และจากผลการทดสอบความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนจากมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตบัญชีในครั้งนี้ ช่วยให้มีความเชื่อมั่นถึงความเป็นไปได้ในการนำรายการภาษีเงินได้ออกมาใช้กับงบการเงินของกลุ่มสถาบันการเงิน ดังนั้นร่างมาตรฐานการบัญชีของไทย เรื่อง “การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้” สามารถนำมาปรับใช้กับกลุ่มสถาบันการเงินได้อย่างไม่มีปัญหา

5.2 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ถึงแม้ว่ารายการภาษีเงินได้รอดัตบัญชีนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนอยู่จริงดังผลการวิจัยในครั้งนี้ แต่อย่างไรก็ดีหลักการของภาษีเงินได้รอดัตบัญชีบางประเด็นยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างจริงจัง จึงอาจส่งผลให้การประกาศใช้ร่างมาตรฐานฉบับดังกล่าวกับกลุ่มของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต้องเลื่อนออกไปอีก โดยเฉพาะปัญหาของเรื่องต่างๆ ดังนี้

(1) เรื่องของบัญชีปรับสมดุล ของความเหลื่อมล้ำในมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีกับหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี (ยังไม่มีกรรองรับเรื่องศัพท์บัญชีอย่างเป็นทางการ)

(2) มูลค่าที่ควรจะรับรู้ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จากกำไรสุทธิที่เพียงพอต่อการชดเชยผลการโอนกลับรายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ซึ่งต้องเพิ่ม หรือลดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีเป็นจำนวนเท่าใด

(3) การใช้ประโยชน์ในรายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ทั้งสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จะมีการใช้อย่างไร จะใช้เพื่อชดเชยมูลค่าที่เหลื่อมล้ำของค่าใช้จ่ายภาษีจากการประมาณการในงบกำไรขาดทุนกับภาระภาษีที่ต้องจ่ายชำระจริงควรจะเป็นอย่างไร เมื่อเกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีพร้อมๆ กัน

(4) ระยะเวลาการรับรู้รายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ในงบดุล และ

(5) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีเงินได้ หรือเกิดผลต่างของอัตราภาษีเงินได้การรับรู้รายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชีควรทำอย่างไร

ฉะนั้นงานวิจัยที่น่าจะมีการศึกษาและค้นคว้าต่อไปในอนาคต สำหรับภาษีเงินได้รอตัดบัญชี จึงน่าจะเป็นเรื่องของปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้ง 5 ประเด็นของภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เพื่อให้เกิดความแน่นอนและชัดเจนถึงการมีอยู่ของภาษีเงินได้รอตัดบัญชี ในประเทศไทย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วานิชย์บัญชา. หลักสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- กลุ่มนักวิชาการภาษีอากร. ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2545. พิมพ์ใหม่แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์, 2545.
- คณาจารย์ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ความน่าจะเป็นและสถิติ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: พัทธการพิมพ์, 2538.
- ดวงใจ วิสกกูล และคณะ. สถิติธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- ไพจิตร โรจนวานิช และคณะ. ภาษีสรรพากร ฉบับย่อ คำอธิบายประมวลรัษฎากร. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพาณิชย์(กรุงเทพ) จำกัด, 2544.
- วรรศักดิ์ ทูมมานนท์. การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้รอตัดบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ธรรมนิติเพรส, 2548.
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับรวมเล่ม(ปรับปรุง พ.ศ. 2546) เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พี.เอ.ลีฟวิง, 2547.
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. ร่างมาตรฐานการบัญชีของไทยเรื่อง "การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้". แหล่งที่มา : <http://www.nukbunchee.com.html> [21 มิถุนายน 2548]